

Škola kapetana Marka Martinovića (1698. god.)

tipa »šambek« iz kraja 18. stoljeća kao i model jedrenjaka »Splendido« i portret kapetana Iva Visina, prvog Jugoslavena koji je oplovio svijet, od 1852. do 1859. godine.

Predmeti u četvrtoj prostoriji ilustriraju period od kraja 19. stoljeća do naših dana. Slobodarske tradicije Boke Kotsorske našle su svoj izraz u ustanku mornara 1918. godine i herojskom podvigu oficira Spasića i Mašera u travanjskim danima 1941. godine.

Pomorci Boke Kotsorske plove danas na modernim brodovima poduzeća »Jugoslavenska oceanska plovidba« po svim morima svijeta.

Na izložbu Pomorskog muzeja u Kotoru nadovezuju se u dvije sobe predmeti koje su bokeljski pomorci donosili s putovanja širom svijeta, a njihovi ih potomci brižljivo čuvaju kao dragocjene uspomene u svojim domovima bez obzira na to gdje danas žive. Predmete za ovu izložbu posudile su bokeljske obitelji iz Zagreba: Xigga, Kamenarović, Luković, Dabčević, Raffaelli-Sunko i Korner-Sirola.

Izložena su i djela umjetnika Bokelja: Frana Alfirevića, Cate Dujšin-Ribar, Ive Brkanovića, Antuna i Vesne Šojat.

»IZ PROŠLOSTI NARODA JUGOSLAVIJE«

POMORSTVO BOKE KOTORSKE

IZLOŽBA — GOSTOVANJE POMORSKOG
MUZEJA U KOTORU I BOKELJSKIH
OBITELJI U ZAGREBU
OD 5. II DO 3. III 1970.

POVIJESNI MUZEJ HRVATSKE
ZAGREB, MATOSEVA 9

Boka Kotorska je, zahvaljujući svom izuzetnom prirodnom položaju i obliku te sposobnosti svojih ljudi, bila jedan od naših najznačajnijih pomorskih centara.

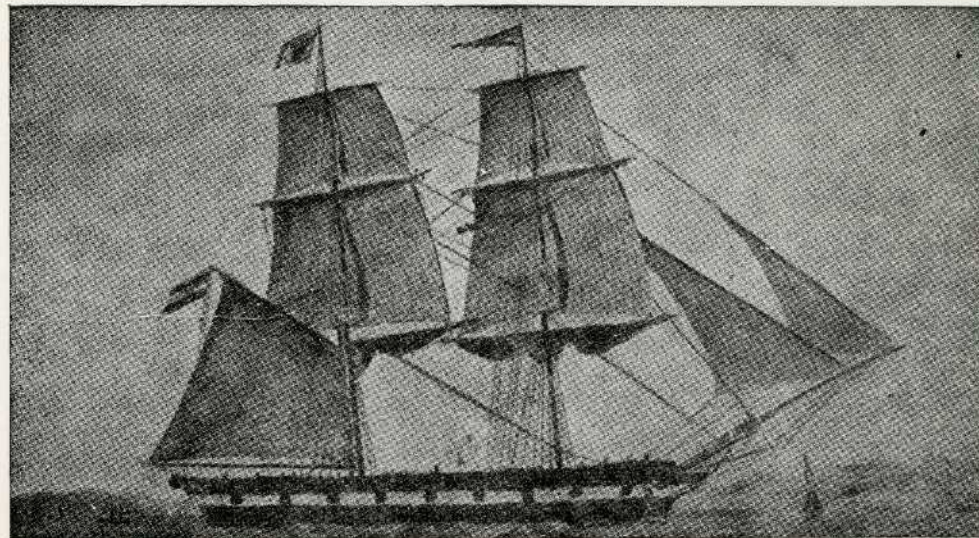
Pomorstvo u Boki Kotorskoj bilo je razvijeno već za starih Ilira i Rimljana, a nastavili su ga doseljeni Slaveni. Prema tradiciji već početkom 9. stoljeća nastaje organizacija pomoraca koja se kao »Bokeljska mornarica« održala do danas. U doba srednjovjekovne države Nemanjića Boka je bila značajna izvozno-uvozna luka preko koje se odvijala trgovina između Balkanskog poluotoka i Sredozemlja.

Početak 15. stoljeća Boka je došla pod vlast Mlečana. Tada započinje razdoblje teških i dugotrajnih borbi protiv Turaka. Od 16. do kraja 18. stoljeća, pomorstvo Boke je u porastu, pa su Bokelji posjedovali preko 300 brodova duge plovidbe, a isto toliko i obalne, a zarađivali su oko 200.000 zlatnih dukata godišnje. U toku napoleonskih ratova i velikih političkih promjena spalo je bokeljsko pomorstvo na jednu šestinu ranijeg brodogradnje. U vremenskom razdoblju od bečkog kongresa 1815. do 1918. Boka je u sklopu Austrije. Sredinom 19. stoljeća njeno brodogradnje opet doživljava uspon, dok ga ne potisnu parni brodovi. Godine 1918. pod utjecajem oktobarske revolucije podigli su u Boki mornari ustanak na austro-ugarskim ratnim brodovima. Iako je ustanak završio strijeljanjem mornara, tu je zadan smrtni udarac austro-ugarskoj monarhiji. Prvih dana okupacije i narodnooslobodilačke borbe (17. IV 1941) članovi posade razarača »Zagreb« potopili su u Boki taj brod da ne padne u ruke talijanskim okupatorima i pri tome sami izginuli.

Izložba predmeta pomorskog muzeja SR Crne Gore u Kotoru priređuje se u Povijesnom muzeju Hrvatske u sklopu proslave 90-godišnjice postojanja muzejske zbirke u Kotoru.

Muzejski predmeti Pomorskog muzeja izloženi su ovim redom:

U prvoj prostoriji putem starih grafika prikazuje se najraniji historijski razvoj Boke Kotorske, kao i naselja koja su igrala važnu ulogu u razvoju pomorstva — osnovne privredne grane čitavog kraja. Tu je izložena rekonstrukcija teksta najstarijeg sačuvanog dokumenta o pomorstvu Boke iz 1167. godine. Razni tipovi kopalja čuvaju zastavu s likom patrona grada Kotora svetog Tripuna i gradski grb. Modelom je prikazan tipični brod 14. stoljeća. Pomorci Boke u odsudnoj bici kod Lepa.ita doživljavaju prvu međunarodnu afirmaciju. Čitav niz grbova pripadao je plemićkim obiteljima Boke kroz stoljeća.

Brik „Splendido“, brod kapetana Iva Visina

Predmeti u slijedećoj prostoriji potječu iz perioda koji se naziva epopejom bokeljskog pomorstva. To je razdoblje u kojem žive i izvršavaju junačka djela najistaknutije ličnosti Boke: kapetan Petar Zelalić — jedini naš čovjek vitez Malteškog reda, braća Marko i Jozo Ivanović — junaci iz pomorskih bitaka kod Patrasa i Pireja, kapetan Marko Martinović — učitelj ruskih pomoraca u doba Petra Velikog, kapetan Matija Zmajević — admiral ruske Baltičke flote iz istog perioda i mnogi drugi — znani i neznani. Posebnu pažnju privući će srebrne zavjetne pločice bokeljskih pomoraca, srebrom i sedefom okovano oružje, ključevi grada Kotora, uniforme bokeljskog mornara i admirala Bokeljske mornarice, kao i model broda iz sredine 18. stoljeća.

U trećoj po redu prostoriji gledaju nas sa zida likovi bokeljskih kapetana iz kraja 18. i iz 19. stoljeća, kao i slike bokeljskih brodova, rad slikara Vasilija Ivanovića, pomorskog kapetana. Izloženi su također navigacioni instrumenti, model broda